Svenska Livräddningssällskapet

NATIONELL HANDLINGSPLAN FÖR DRUNKNINGSPREVENTION

Vision — Ett Sverige fritt från drunkning.

Syfte — Skapa fokusområden för att stärka landets aktörer inom fälten vattensäkerhet och drunkningsprevention i arbetet med att rädda fler liv och reducera antalet skadade i, på och vid vatten i Sverige.

Mål — Reducera antalet skadade respektive döda i drunkning med minst 25 procent till år 2033.

Drunkning är en kraftigt underskattad folkhälsoutmaning. I världen omkommer årligen minst 236 000 personer i samband med drunkning och i Europa är antalet cirka 20 000 personer. I Sverige drunknar cirka 440 personer årligen, hälften överlever med eller utan skador och hälften omkommer framförallt i samband med olyckor.

FN antog år 2021 resolutionen A/RES/75/273 som bekräftar det faktum att drunkning drabbar samtliga samhällsnivåer, i hela världen. Även WHO uppmanar nationer att mer fokuserat belysa samhällsutmaningen och arbeta för att ingen ska drabbas av drunkning.

Här presenteras ett skarpt förslag för hur samtliga aktörer i Sverige kan samlas kring en gemensam inriktning för; *”ett Sverige fritt från drunkning”*.

Övergripande strategier för att nå målet

- Bilda ett Nationellt centrum för drunkningsprevention.
- Tag fram en nationell strategi för drunkningsprevention med mål som harmonierar med befintliga nationella förebyggande strategier.
- Utveckla en handlingsplan för drunkningsprevention med utgångspunkt i WHO:s rekommenderade och vedertagna interventioner.
- Säkerställa antagande och verkställighet av regelverk som stödjer arbetet med vattensäkerhet inom samtliga relevanta samhällssektorer.
- Inkludera drunkning i officiell statistik och för upp i fler sammanhang när dödsolyckor diskuteras.
- Främja drunkningspreventiva budskap för att öka kunskapen och ändra beteenden hos allmänheten.
- Uppmuntra drunkningspreventiva åtgärder för samhällskritiska funktioner. Till exempel vid riskanalyser för att samhället bättre ska kunna möta och hantera naturkatastrofer, kusterodering, höjda havsvattennivåer med mera.
- Stöd samverkan för att lära av redan implementerade effektiva interventioner.
- Främja forskning och utveckling inom fältet drunkningsprevention och drunkning för bättre data och därmed kontinuerliga analyser som bidrar till effektivare åtgärder.
- Säkerställ och följ upp att alla elever i grundskolan får obligatorisk simundervisning som en del av begreppet vattenkompetens.

Åtgärder för att reducera antalet skadade och döda i drunkning

Område	Stat	Kommun	Den enskilde
Barriärer	Tillse att befintliga lagar och regler efterlevs vid ny- och ombyggnation av fastigheter och verksamheter.	Se till att samtliga nya projekteringar av vattennära boenden, stråk och badanläggningar föregås av riskanalyser.	Kontrollera att det finns barriärer i ditt närområde som förhindrar att barn och sårbara individer ofrivilligt hamnar i vattnet.
Övervakning	Skärp regelverken om dimensioneringen av antalet utbildade och tränade livräddare per besökande allmänhet i en badanläggning eller strandbad.	Säkerställ att badanläggningen och att personal som arbetar i, på eller vid vatten har rätt kompetens för att förebygga och avhjälpa vid en drunkningshändelse.	Lämna aldrig småbarn och ej simkunniga utan uppsikt vid vatten och bada alltid tillsammans.
Simkunnighet som en del i vattenkompetens	Kraven om simkunnighet behöver förtydligas. Mät och synliggör framgångsfaktorer samt simkunnighetstal.	Alla elever i landets grundskolor ska få möjlighet att lära sig simma som en del av begreppet vattenkompetens.	Lär dig simma och träna regelbundet din förmåga - minst 200 meter - simkunnighet är en färskvara. Sök upp en strand eller badhus som har övervakande livräddare.
Vattenlivräddning och HLR	Skärp lagstiftningen för verksamheter som verkar i, på och vid vatten, såväl utifrån förebyggande som avhjälpande perspektiv.	Se till att samtliga anställda på landets badanläggningar har adekvat kompetens för att förebygga drunkning och agera i händelse av olycka eller sjukdomsfall i, på och vid vatten.	Lär dig första hjälpen och HLR för livräddande insatser i, på och vid vatten.
Reglerad båttrafik	Skärp regelverket avseende lag om att bära flytväst till sjöss för det vattenburna friluftslivet.	Alla landets kommuner bör erbjuda möjlighet att låna eller hyra personlig vattensäkerhetsutrustning; flytvästar.	Använd alltid flytväst när du åker båt, paddlar kanot/ kajak eller SUP.
Översvämning och naturkatastrofer	Stötta landets räddningstjänster med kris och beredskapslager för att snabbt och tidigt sätta in interventioner.	Kartlägg riskområden och stärk motståndskraften och beredskapen mot översvämningar.	Informera dig om vilka områden i ditt lokalsamhälle som är riskområden och bygg upp en redundans.
Alkohol	Utveckla lagstiftning, strategier och ta fram kampanjmaterial för att öka medvetenheten om risken för drunkning i samband med intag av alkohol och droger.	Kartlägg riskområden och stärk motståndskraften med barriärer tex i stadsmiljö, vid restauranger. Öka medvetenhet och tillsyn hos riskgrupper.	Avstå från alkohol i, på och vid vatten.

Svenska Livräddningssällskapet i samverkan med Hjärtstoppscentrum vid Karolinska institutet och Svenska HLR-rådet.

HLR rådet
SVENSKA RÅDET FÖR HJÄRT- LUNGRÄDDNING

Karolinska Institutet

CENTRUM FÖR HJÄRTSTOPPS-FORSKNING

Svenska Livräddningssällskapet